

{ Informe de Responsabilitat Social

1	La Responsabilitat Social, un estil propi de treball	145
2	Indicadors de sostenibilitat	149
2.1	Indicadors ambientals	150
	Consum de recursos	150
	Gestió de residus	152
	Conservació de la biodiversitat	153
	Estudis i projectes ambientals	153
	Sistemes de gestió ambiental	154
2.2	Indicadors socials	156
	Recursos humans	156
	Atenció al client	159
	Patrocini i acció social	161
	fundació abertis	173
3	El Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa	178
3.1	Metodologia	179
3.2	Fita i objectius	180
3.3	Línies estratègiques	181
4	Terminologia	181

1

**La Responsabilitat Social,
un estil propi de treball**

1 La Responsabilitat Social, un estil propi de treball

Els últims anys, el camp de la Responsabilitat Social Corporativa ha sofert un creixement exponencial. Prolifera diferents terminologies per designar el mateix concepte o aspectes que s'hi relacionen: sostenibilitat, ètica empresarial, acció social, filantropia, bon govern, etc.

A **abertis** estem treballant per la definició i la integració de la Responsabilitat Social Corporativa en la gestió empresarial. En aquest sentit, entenem que la Responsabilitat Social és una altra manera de fer empresa atès que, més enllà dels resultats, cal tenir presents uns criteris ètics i de respecte a les persones i al medi ambient.

La fórmula de treball que s'ha seguit per sistematitzar i integrar la Responsabilitat Social ha estat *construir sobre els nostres valors*. S'han pres com a punt de partida els valors empresarials propis i les bones pràctiques que les diferents empreses del grup ja portaven a terme i, a partir d'aquí, s'han definit les directrius i les accions concretes que calia implantar, que van des de la presa de decisions fins a l'operativa de treball tant de la mateixa empresa com dels proveïdors, i que afecten transversalment les diferents àrees o unitats departamentals.

Per a **abertis**, els diferents aspectes que integren la Responsabilitat Social són, d'una banda, la gestió respectuosa amb el medi, la seva conservació i millora. I d'altra banda, els aspectes socials: govern corporatiu, ètica empresarial, atenció a l'equip humà i al client, i compromís dels proveïdors.

Un altre aspecte fonamental de la Responsabilitat Social és el diàleg, entès en l'accepció més àmplia de comunicació bidireccional. Per tant, des d'**abertis** treballem per ser transparents i per establir els canals de diàleg que permetin obtenir un *feedback* de les diferents parts interessades, que inclouen la comunitat inversora, treballadors, clients, empreses proveïdores i subcontractades, comunitat, administracions públiques i mitjans de comunicació.

És important destacar –sobretot tenint en compte el debat actual sobre si cal formalitzar legalment els requeriments en Responsabilitat Social a les empreses– que en tots aquests àmbits es va més enllà de la regulació i del seu estricte compliment. Actuem de manera voluntària perquè creiem que és el que s'ha de fer, perquè pensem que és el moment de fer-ho i d'anticipar-nos, i perquè sabem que té repercussions positives.

La Responsabilitat Social Corporativa no és, per a **abertis**, una declaració de bones intencions, sinó un estil propi de treball, formalitzat en el Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa, que incorpora les millors experiències de totes les empreses del grup, com també noves propostes per anar construint dia a dia una organització millor.

2

Indicadors de sostenibilitat

2.1 Indicadors ambientals

- Consum de recursos
- Gestió de residus
- Conservació de la biodiversitat
- Estudis i projectes ambientals
- Sistemes de gestió ambiental

2.2 Indicadors socials

- Recursos humans
- Atenció al client
- Patrocini i acció social
- fundació abertis**

2 Indicadors de sostenibilitat

Les dades que es presenten a continuació són el resultat dels qüestionaris de Responsabilitat Social Corporativa (RSC) que han respost 14 empreses del grup i la **fundació abertis** que representen, aproximadament, el 90 % de l'activitat de la Corporació:

abertis	Aucat	Rabat
serviabertis	Autopista A-6	Spel
Acesa	Castellana	abertis logística
Aumar	Saba	Tradia
Iberpistas	Saba Italia	fundació abertis

Durant l'any 2003, **abertis** ha incorporat al seu perímetre de consolidació noves estructures societàries arran de la fusió amb Aurea. Per això, les dades d'aquest any no són comparables amb les obtingudes el 2002 i no es presenten evolucions dels valors agregats. Tanmateix, quan en aquest document es parla del grup i/o la Corporació, es fa referència a les empreses esmentades i a la Fundació.

Les dades recollides responen a indicadors quantitatius i qualitatius, alguns dels quals provenen de la guia *Global Reporting Initiative* (GRI), i s'estructuren en dos grans blocs: indicadors ambientals i indicadors socials. Amb aquestes dades es completa la memòria de resultats econòmics.

Cal destacar que **abertis** va ser incorporada, el setembre del 2003, a l'índex Dow Jones Stoxx Sustainability. Aquest índex integra les 178 empreses, de 13 països europeus, més rendibles en els seus sectors d'activitat i que inclouen en la seva gestió criteris de sostenibilitat, és a dir, econòmics, socials i ambientals.

El mes de novembre del 2003 **abertis** es va integrar al Fòrum de Reputació Corporativa, creat el 2002 com a indret de trobada, anàlisi i divulgació de tendències, models i eines de gestió de la reputació corporativa. L'Institut d'Empresa n'és el coordinador a la Secretaria Tècnica i el seu principal objectiu és incrementar el valor de les companyies amb el suport d'actius intangibles.

2 Indicadors ambientals

Un dels principis fonamentals d'**abertis** és la minimització de l'impacte ambiental, i així queda reflectit al Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa que s'ha desenvolupat durant el 2003 i que es presenta a l'apartat 3 d'aquest informe.

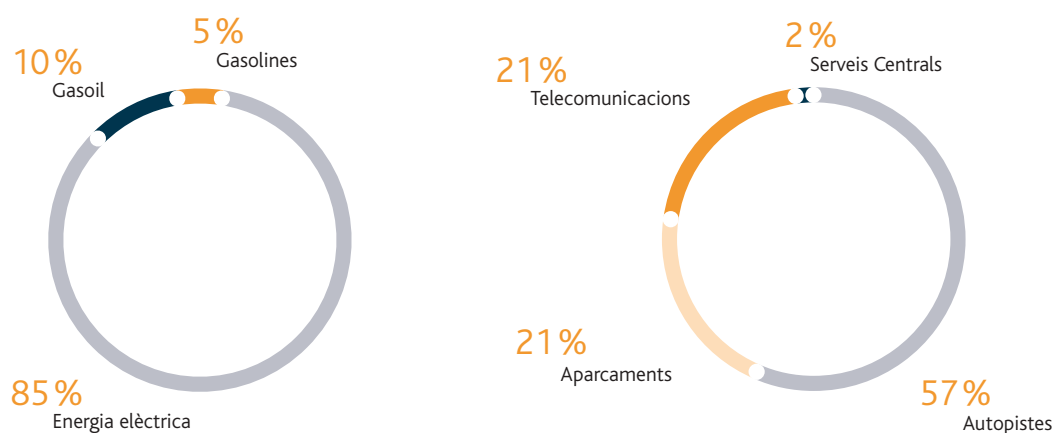
Les diferents empreses d'**abertis** ja han realitzat diverses actuacions en aquesta línia per a la minimització del consum de recursos, per a una gestió dels residus que garanteixi la seva valorització, per a la conservació de la biodiversitat, i mitjançant la promoció de projectes de recerca i estudis ambientals.

La sistematització d'aquestes i d'altres actuacions passa pel desenvolupament i la implantació d'un sistema de gestió ambiental. Algunes de les empreses d'**abertis** ja tenen resultats en aquest camp, on van entrant de manera progressiva totes les empreses de la Corporació.

Consum de recursos

Un dels objectius prioritaris és l'eficiència energètica. S'han portat a terme diverses iniciatives en aquest sentit amb la instal·lació de tecnologia LED en la semaforització dels peatges, que comporta un consum 32 vegades inferior d'energia elèctrica. Durant el 2004 es preveu fer la substitució progressiva de la il·luminació en els *bumpers* de les estacions de peatge.

Majoritàriament, el consum energètic del grup correspon a energia elèctrica (85 %), seguit de gasoil (10 %) i gasolines (5 %). Un 6 % del consum d'energia elèctrica correspon a energies renovables. En el sector d'activitat d'autopistes s'utilitza energia fotovoltaica per alimentar els pals SOS i els panells informatius de missatges variables. Pel que fa a les infraestructures de telecomunicacions, s'utilitza també l'energia fotovoltaica per a l'autoabastiment dels centres de treball de muntanya.

El sector d'activitat d'autopistes s'utilitza energia fotovoltaica per alimentar els pals SOS i els panells de missatges variables.

Saba ha substituït progressivament el vehicle convencional que s'utilitza per al manteniment i control de les seves instal·lacions per un vehicle elèctric, fet que repercuteix en una millora de la qualitat de l'aire interior. Aquesta mesura està estretament relacionada amb la política que segueix l'empresa d'assolir uns nivells de qualitat de l'aire per sobre de les exigències legals establertes.

Cal destacar també que Saba facilita l'estacionament de bicicletes als aparcaments. Per als abonats les 24 hores, l'aparcament de les bicicletes és gratuït; i als abonats diürns o nocturns se'ls practiquen descomptes del 50 %.

Pel que fa a l'aigua, el consum més important és en el sector d'autopistes, especialment en les àrees de servei. En el cas de les àrees de servei de la xarxa d'Acesa, les aigües tractades es reutilitzen en un 100 % per a reg. Cal apuntar també que un 20 % de les àrees de servei de la xarxa d'Acesa ofereixen la recollida i tractament de les aigües residuals a autocars i caravanes.

Saba substitueix progressivament el vehicle convencional que s'utilitza per al manteniment i control de les seves instal·lacions per un vehicle elèctric

Gestió de residus

En els diversos sectors d'activitat de la Corporació es generen diferents tipologies de residus. Pel que fa als no peril·losos, les empreses d'**abertis** reciclen el paper i el cartró, els plàstics, els cartutxos i els tòners.

En el sector d'autopistes es reciclen els residus de poda, i Aumar ha elaborat un estudi de viabilitat per a la conversió de la poda en adob orgànic. El reciclatge dels residus d'obra es porta a terme des de **serviabertis**, Acesa i Saba.

A Aumar s'està treballant en un projecte innovador per a l'elaboració d'aglomerat asfàltic amb cautxú de pneumàtics reciclats. És una iniciativa que respon a la filosofia de valorització de la Corporació, com és el cas també de la conversió dels residus de poda en adob, que s'ha realitzat a algunes àrees de servei i que s'anirà implantant progressivament a la resta d'àrees arran dels bons resultats obtinguts.

Pel que fa a residus peril·losos, en la majoria d'empreses es reciclen fluorescents i piles; en el sector d'autopistes també es tracten els olis minerals usats i els metalls.

Saba ha substituït el vehicle convencional que s'usava per al manteniment per un vehicle elèctric.

La fundació abertis desenvolupa diversos estudis i projectes. El Departament de Geografia de la UAB ha dirigit l'estudi *Turisme a l'espai rural a Catalunya*.

Conservació de la biodiversitat

Ateses les característiques i la implantació territorial de la línia d'activitat d'autopistes, és en aquest sector on la conservació de la biodiversitat té un paper més destacat. En aquest sentit, Acesa ha portat a terme un estudi sobre el comportament de la fauna salvatge a l'entorn de l'autopista i les mesures correctores necessàries per a la seva conservació. També s'ha desenvolupat un pla de gestió de la massa forestal de les zones de servitud de l'autopista. Aucat ha destinat 90.000 euros en noves plantacions a desmunts, i Iberpistas n'ha invertit 604.450 en la conservació i plantació de nova vegetació. Acesa, de la seva banda, ha destinat 1.110.000 euros a accions de reforestació i millora del paisatge. Igualment, Aumar ha desenvolupat un projecte, en conveni amb la Universitat de València, per substituir la vegetació actual de les àrees de servei d'autopistes per vegetació autòctona, més sostenible, i també per a l'adequació de recorreguts amb l'objecte de donar a conèixer aquestes plantes. Aquest és un projecte que opta a la subvenció dels programes LIFE de la Unió Europea.

Estudis i projectes ambientals

La Corporació, a través de la **fundació abertis**, desenvolupa diversos estudis i projectes per a la millora del binomi medi-infraestructures. S'ha impulsat la realització de l'estudi *La fragmentació dels boscos i les infraestructures*, a càrrec del Dr. Ferran Rodà del **Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF), de la Universitat Autònoma de Barcelona**. L'estudi té com a objectiu avaluar els efectes de la fragmentació sobre la qualitat ecològica dels boscos, tant pel que fa als aspectes estructurals –massa, recobriment i estratificació– com als composicionals.

La Dra. Gemma Cànoves, del **Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona**, ha dirigit l'estudi *Turisme a l'espai rural a Catalunya: una aposta mediambiental i*

de qualitat. Aquesta recerca té els objectius d'analitzar la situació del turisme en espai rural a Catalunya, l'evolució en els darrers quinze anys i els seus nivells de qualitat i mesures mediambientals. A partir d'aquesta anàlisi s'estableixen unes categories de qualitat a través de les quals es poden classificar totes les cases de turisme rural, la qual cosa facilitarà la promoció i la comercialització del producte turístic, tant a escala nacional com internacional. D'altra banda, proposa l'aplicació de polítiques de planificació del turisme rural a llarg termini que n'assegurin el manteniment socioeconòmic i ambiental i la conservació del patrimoni natural i cultural, i s'orientin a evitar l'artificialització del producte.

De la mateixa manera, la **fundació abertis, amb la col·laboració de la Fundació Agbar i el Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya**, ha iniciat un estudi dirigit pel Dr. David Saurí, de l'**Institut de Ciència i Tecnologia Ambiental de la Universitat Autònoma de Barcelona**, amb l'objectiu de determinar el consum actual mitjà d'aigua corresponent a diferents tipologies d'edificis i usos a la Regió Metropolitana de Barcelona; proposar mesures d'estalvi adequades a cada tipologia edificatòria; efectuar un seguiment dels consums un cop aquestes mesures s'hagin fet efectives; i avaluar diferents mecanismes de compensació per als usuaris que hagin aconseguit reduccions en el seus consums.

Finalment, s'ha impulsat un projecte, que tindrà 3 anys de durada, per definir el Protocol de neteja i repoblació: El cas d'una zona preestablerta del Parque Nacional das Ilhas Atlânticas, que es realitzarà en conveni amb el **Consell Superior d'Investigacions Científiques**, a través de l'**Institut d'Investigacions Marines de Vigo**. L'estudi té l'objectiu d'establir uns protocols d'actuació segons l'experimentació feta en una zona preestablerta, el Parque Nacional das Ilhas Atlânticas (província de Pontevedra, entre les rieres d'Arousa, Pontevedra i Vigo), i la seva utilització posterior en contingències similars.

- Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals
- Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona
- Institut de Ciència i Tecnologia Ambiental de la Universitat de Barcelona
- Consell Superior d'Investigacions Científiques

Sistemes de gestió ambiental

En l'àmbit de la gestió ambiental, Aumar ha aportat una sistemàtica al grup, i especialment al sector d'autopistes, atès que aquesta empresa ja disposa d'un sistema de gestió ambiental certificat segons la norma UNE-EN-ISO 14001:96.

D'altra banda, Tradia ha iniciat el procés d'implantació d'un sistema de gestió ambiental realitzant el diagnòstic inicial i ha obtingut un informe ambiental certificat per TÜV Internacional. Actualment disposa del *Manual de gestió ambiental*, i està treballant en el desenvolupament d'un sistema documentat.

Algunes de les línies d'actuació que té previstes per al 2004 són:

- Potenciar les accions d'harmonització i mimetització amb l'entorn a les noves instal·lacions de telecomunicacions.
- Desenvolupar línies de recerca, en col·laboració amb les administracions i els centres d'investigació, per afavorir l'increment de coneixements sobre la relació de les radiocomunicacions amb la salut i el medi ambient.
- Realitzar actuacions de formació i sensibilització ambiental per a tot el personal de Tradia.
- Procurar la implantació d'instal·lacions d'energia solar a diversos centres de telecomunicacions.
- Implantar la gestió selectiva de residus.
- Implantar mesures de prevenció de la contaminació a centres de telecomunicacions.
- Substituir progressivament les bateries de níquel-cadmi per gel de plom.
- Substituir progressivament el 10% del consum de paper de Tradia per paper reciclat.

Una de les línies d'actuació previstes per al 2004 és implantar la gestió selectiva de residus.

2 Indicadors socials

L'ètica empresarial, una bona relació amb els diferents interlocutors o parts interessades (treballadors, clients, proveïdors, comunitat local, administracions), la transparència, la comunicació i el diàleg, són aspectes que **abertis** considera fonamentals per a una gestió empresarial que va més enllà dels resultats.

En l'àmbit intern, les parts interessades són els mateixos empleats, el motor de les diferents activitats que es realitzen. Aquesta percepció es reflecteix en la formació que ofereixen les empreses, les prestacions socials, els canals de comunicació i diàleg intern, com també en la seguretat en els llocs de treball.

Un altre aspecte clau per a la Corporació és la relació amb els seus clients. El concepte de client és molt diferent segons el sector d'activitat. Així, mentre que en el sector d'autopistes i aparcaments el client és l'usuari final, en el cas de les telecomunicacions són els operadors i les grans empreses de telecomunicacions, i en el sector de serveis a la logística, els clients són els operadors logístics. El denominador comú és la transparència i el treball constant per a la seva satisfacció.

Finalment, les empreses d'**abertis** s'han caracteritzat, en general, per establir una relació estreta amb la comunitat local on operen, que s'ha traduït en diverses col·laboracions amb les administracions locals i regionals en projectes per al desenvolupament cultural, científic i educatiu, i en d'altres d'acció social amb donacions a institucions i projectes solidaris.

Recursos humans

Actualment som gairebé 6.000 treballadors, incloent Retevisión, i un dels objectius d'**abertis** és que trobin en el grup el centre de treball per al seu desenvolupament professional i personal. Formació, prestacions socials, mesures per a la conciliació de treball, família i oci, igualtat d'oportunitats i canals de diàleg són alguns dels aspectes que les diferents empreses d'**abertis** desenvolupen en aquest camp.

El 2003 la inversió en formació ha continuat sent una base fonamental en les polítiques de Recursos Humans del grup. Més de 40.000 hores de formació i centenars de cursos organitzats són la constatació de la importància que **abertis** atorga al desenvolupament dels seus col·laboradors. A més de l'esforç en la millora de les capacitats dels empleats, també es procura donar suport a la formació dels seus fills a través de programes de beques, així com a les famílies d'empleats amb fills discapacitats.

S'han dedicat més de 40.000 hores a formació

Una característica general de les empreses de la Corporació és l'estabilitat del lloc de feina i la plantilla: el 93 % disposa de contracte fix i els índexs de rotació són molt baixos, clarament per sota del mercat.

2 Indicadors socials

El 93 % dels empleats disposa de contracte indefinit

Una característica general de les empreses de la Corporació és l'**estabilitat de la plantilla**: el 93 % disposa de contracte indefinit i durant el 2003 les baixes definitives han estat del 6,5 %.

La representació femenina a les empreses del grup que operen a l'Estat espanyol és del 31 %. Cal destacar l'increment de presència femenina a Aucat, Iberpistas i Acesa, amb un 4,5 %, un 4,2 % i un 3,8 %, respectivament, l'últim any.

La representació femenina a les empreses de la Corporació que operen en l'àmbit nacional és del 31,5 %

Quant a la **integració laboral de persones amb discapacitat**, totes les empreses efectuen la contractació directa de personal, com també la subcontractació i les donacions a organitzacions que treballen per a la inserció laboral d'aquest col·lectiu. La contractació directa mitjana entre les empreses ubicades a Espanya és del 2,82 %.

La contractació directa de personal amb alguna discapacitat és del 2,82 % de mitjana, entre les empreses ubicades en l'àmbit nacional

En l'àmbit de la seguretat i la salut laborals, cal destacar l'esforç formatiu i informatiu, així com la dinamització de la comunicació i el treball amb els Comitès de Prevenció, amb el resultat d'una millora molt notable en els índexs de sinistralitat de les empreses (en alguns casos, amb reduccions que superen el 30 %). Un entorn sense accidents és un objectiu prioritari per a les diverses companyies.

Atenció al client

Les empreses d'**abertis** disposen de diversos **canals de comunicació i diàleg amb els clients**. El telèfon de 24 hores (informació, gestió i assistència als usuaris d'Acesa), el web, la ràdio i la televisió, els panells de missatges variables, així com fullets, díptics, etc.

Acesa i Aucat han editat 3.115.000 fullets per informar sobre les tarifes, el servei de telepeatje i l'oferta de **Bonotac**, incidències, previsions i restriccions de trànsit en operacions de sortida (Setmana Santa i vacances d'estiu), obres de millora de la calçada, consells per circular millor i calendaris d'activitats locals. Els calendaris de les activitats locals d'Aucat, amb informació d'activitats culturals a l'entorn de la xarxa viària per distribuir a l'autopista, són un instrument que, alhora que ofereix un servei al client, contribueix al desenvolupament de la comunitat local.

Un altre canal de diàleg són les enquestes que, juntament amb els estudis de mercat, permeten garantir la **satisfacció del client**. Els clients de Saba atorguen en l'enquesta del 2003 una puntuació global de 7,5 sobre 10 als serveis d'aparcament. Un 91,43 % dels clients de Tradia es van considerar satisfets o molt satisfets del servei que els ofereix. Pel que fa al tracte amb el personal dels peatges, Aumar va rebre una puntuació de 7,04 sobre 10, en una enquesta mitjançant la qual es coneixen també les preferències del client.

La pràctica totalitat de les empreses disposen d'un **sistema de recollida de consultes, queixes i suggeriments**. Quant a Espanya, en el decurs del 2003 s'han rebut un total de 8.500 entrades, de les quals s'han resolt el 99,1 % de les consultes i queixes.

Les diferents empreses d'**abertis** i, especialment, les empreses dels sectors d'autopistes i d'aparcaments col·laboren tradicionalment en campanyes de comunicació per a la sensibilització dels usuaris a l'hora d'adoptar els millors hàbits de conducció que contribueixin a una **reducció de la sinistralitat a la carretera**.

Acesa i Aucat han editat 3.115.000 fullets per informar sobre les tarifes, el servei de telepeatge i l'oferta de Bonotac, incidències, previsions i restriccions de trànsit en operacions de sortida (Setmana Santa i vacances d'estiu), obres de millora de la calçada, consells per circular millor i calendaris d'activitats locals. Els calendaris de les activitats locals són un instrument que, alhora que ofereix un servei al client, contribueix al desenvolupament de la comunitat local.

Imatge del primer concert realitzat per la coral abertis.

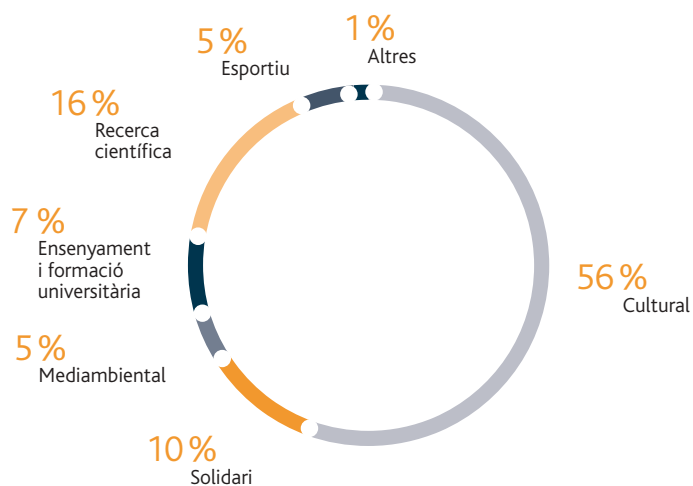

Interior del Gran Teatre del Liceu. El compromís amb la cultura és un indicador social d'interès per a abertis.

Patrocini i acció social

Per a **abertis**, les accions de patrocini i mecenatge, i les que contribueixen al desenvolupament social, indiquen la voluntat de la Corporació i de les seves unitats de negoci de correspondre als beneficis que l'entorn li reporta mitjançant les seves activitats empresarials, i també una manera de contribuir a la construcció de la societat del futur. En definitiva, i tal com s'expressa a la línia estratègica 6 del Pla Estratègic de què parlarem més endavant, el patrocini és una forma d'implicar-se amb la comunitat i la societat en la qual desenvolupa la seva activitat. De la mateixa manera, aquestes activitats afavoreixen les relacions amb els diferents interlocutors.

Segons els seus objectius, s'han efectuat les següents aportacions:

• Cultural

El compromís amb el món de la cultura és un indicador que mereix l'interès d'**abertis** perquè contribueix a la cohesió social, com s'ha dit més amunt. La inversió en patrocini cultural va comportar el 56% del total.

El suport a les institucions que vetllen pel foment i la difusió de la cultura, especialment en l'aspecte musical, s'ha concretat el 2003 en la renovació de la col·laboració d'**abertis** amb les fundacions **Gran Teatre del Liceu** (**abertis** com a mecenes i Acesa, Aucat, Aumar i Iberpistas com a entitats patrocinadores), i **Orfeó Català-Palau de la Música Catalana**, i amb l'**Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya**. **abertis** ha patrocinat també, en nom d'Acesa i Tradia, el Concert 20è Aniversari de Catalunya Ràdio. Iberpistas ha col·laborat amb el **Teatro Real de Madrid**.

- Gran Teatre del Liceu
- Palau de la Música Catalana
- Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya
- Teatro Real de Madrid

També amb relació a la cultura, **abertis** va subscriure un conveni de col·laboració amb el **Teatre Nacional de Catalunya**, i Iberpistas va renovar la seva aportació al **Museo de Arte Contemporáneo Esteban Vicente (Segòvia)**. La **fundació abertis** va continuar col·laborant amb el **Museu d'Art Contemporani de Barcelona** i amb la **Fundació Francisco Godia** en un projecte per desenvolupar activitats conjuntes en el camp de les arts plàstiques. La **fundació abertis** va patrocinar també la realització d'una minisèrie documental sobre el patrimoni artístic català i la contractació d'espais televisius per a la seva difusió, a banda d'altres activitats culturals.

- Museo de Arte Contemporáneo Esteban Vicente (Segòvia)
- Museu d'Art Contemporani de Barcelona
- Fundació Francisco Godia
- Teatre Nacional de Catalunya

D'altra banda, Acesa ha continuat aplicant l'1% dels pressupostos de les obres realitzades a la recuperació del patrimoni cultural de l'entorn de les vies que gestiona, concretament amb aportacions a l'exposició permanent d'instruments musicals a l'**Abadia de Montserrat**, a la intervenció arqueològica al jaciment de **Veral de Vallmora (Teià)**, a la rehabilitació de la **Torre de Moja (Olèrdola)**, i a la rehabilitació de la **Casa del Guarda** de la finca **Mas dels Arcs (Tarragona)**. A més, ha col·laborat en l'edició del col·leccionable "Rutes del Cap de Setmana", del *Punt Diari*.

- Exposició permanent d'instruments musicals a l'Abadia de Montserrat
- Intervenció arqueològica al jaciment de Veral de Vallmora (Teià)
- Rehabilitació de la Torre de Moja (Olèrdola)
- Rehabilitació de la Casa del Guarda de la finca Mas dels Arcs (Tarragona)
- Protecció del jaciment ibèric Fondo del Roig
- Estudi del paisatge arqueològic antic de la Cossetània Oriental (Penedès)

Aucat ha participat també en accions culturals, com les obres de protecció del jaciment ibèric de Fondo del Roig, **l'Estudi del paisatge arqueològic antic de la Cossetània Oriental (Penedès)** en col·laboració amb l'Institut d'Estudis Catalans, i en d'altres accions culturals juntament amb administracions locals i institucions de l'entorn de la xarxa viària que gestiona.

D'altres actuacions en què ha participat **abertis** són els congressos: El Camí de Sant Jaume a Catalunya, organitzat per la **Institució Milà i Fontanals** del **Consell Superior d'Investigacions Científiques** com una mirada a la història, l'art i la cultura del camí i les peregrinacions catalanes a Santiago de Compostel·la durant l'Edat Mitjana, i la 1a Conferència General de l'Associació Espanyola de Fundacions, l'objectiu de la qual va ser l'anàlisi del paper de les fundacions a la societat actual. Aumar ha col·laborat, juntament amb la **Diputació de Cadis** i el **Diario de Cádiz**, en l'edició del llibre *Juan Sebastián Elcano*, i en d'altres actuacions en col·laboració amb diferents administracions i organismes de l'entorn de la xarxa d'autopistes que gestiona.

abertis col·labora amb la Fundació Femarec per a la integració dels discapacitats al mercat laboral.

Tradia va participar en el 2n Congrés de la Ràdio a Catalunya, on es va analitzar molt àmpliament la situació actual de la comunicació radiofònica a Catalunya. I Aucat va patrocinar, un any més, les activitats del Campus Universitari de la Mediterrània (**Universitat Politècnica de Catalunya**).

abertis ha mantingut la col·laboració subscrita amb l'**Ajuntament de Tarragona** per vetllar per la Pedrera Romana del Mèdol. Aquest indret és un dels enclaus que formen la denominació de "Tarragona Patrimoni Mundial". La pedrera, situada al peu de l'autopista AP-7, a l'àrea de servei del mateix nom, és oberta a la visita pública i ha esdevingut un espai natural d'altíssim interès geològic i ambiental. S'ha renovat també la vinculació amb d'altres institucions culturals, com ara la **Casa de Amèrica**.

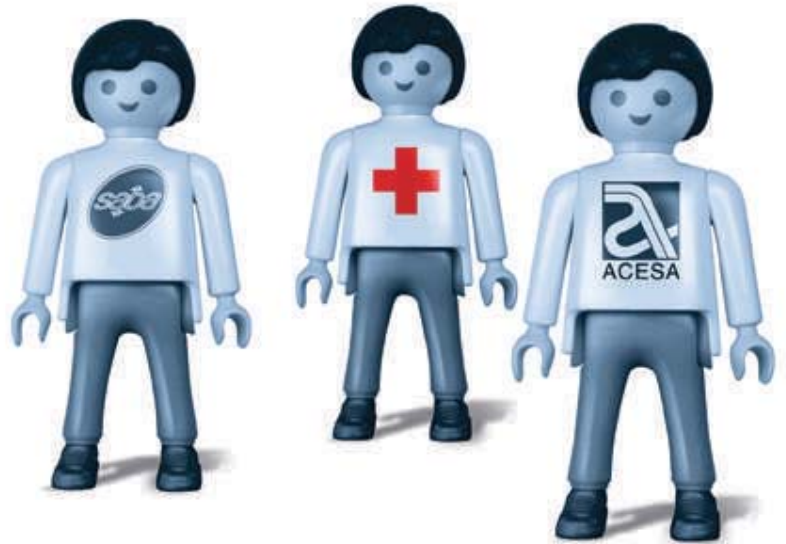
• Solidari

Procurar la cohesió social implica també el suport als col·lectius més desfavorits. Col·laborar en el desenvolupament de la societat és, a llarg termini, una forma efectiva d'incrementar el valor de la Corporació. Així, també han estat nombroses les accions solidàries realitzades en col·laboració amb institucions i organismes que es dediquen a aquestes activitats.

abertis, en nom d'Acesa i Saba, ha renovat el seu compromís amb la **Creu Roja**, organització a la qual també han fet aportacions Aucat i Aumar. En aquesta ocasió, l'aportació d'**abertis** s'ha destinat a la campanya de voluntariat. Amb el **Servei Català de la Salut** s'ha col·laborat en una campanya de donació de sang que va aconseguir una alta participació dels empleats de les oficines del Parc Logístic (10 %), en una acció cívica, desinteressada i solidària, tan necessària per aconseguir un alt nivell de qualitat sanitària a la nostra societat. S'ha col·laborat també amb la **Fundació Reina Sofia** per al desenvolupament del Projecte Alzheimer.

abertis, mitjançant Saba i Acesa, col·labora en la campanya de voluntariat de la Creu Roja.

Un any més, **abertis** ha col·laborat amb la **Fundació La Marató de TV3** que, en aquesta ocasió, va dedicar els recursos econòmics recaptats a promoure la recerca de les malalties respiratòries cròniques. En aquest acte solidari va participar també Tradia que, com en ocasions anteriors, va posar a disposició de l'organització el seu personal i mitjans tècnics. Igualment, s'ha continuat amb les aportacions a la **Fundació Femarec** per als seus projectes d'integració de persones discapacitades al món laboral.

A la campanya de Nadal, i per vincular els empleats amb l'ONG **Intermón Oxfam**, els lots de les empreses **abertis**, Saba, **serviabertis**, **abertis logística**, Acesa, Aucat i la **fundació abertis** comprenien una part adquirida amb criteris de "comerç just".

Aucat ha fet, un any més, aportacions al **Centre Ocupacional La Paperera**, de Vilanova i la Geltrú, per a la continuïtat de la seva tasca de lluita contra l'atur, i també ha col·laborat en d'altres iniciatives socials. **serviabertis** ha fet donació de material informàtic i mobiliari d'oficina a diverses ONG.

- Creu Roja
- Fundació La Marató de TV3. Investigació de les malalties respiratòries cròniques
- Fundació Femarec
- Intermón Oxfam
- Fundació Reina Sofia. Projecte Alzheimer
- Centre Ocupacional La Paperera

D'altres associacions amb què s'ha col·laborat són: l'**Associació Catalana de Seguretat Viària**, amb la qual la **fundació abertis** ha renovat el seu compromís amb una aportació per a la tasca que porten a terme i que té l'objectiu d'augmentar la seguretat en el trànsit; la **Fundació RACC**, amb la qual Aucat ha col·laborat per a la realització d'un estudi d'opinió dels usuaris de l'autopista C-32, o el patrocini que fa Acesa del programa *Trànsit de 7 a 21 hores de Catalunya Ràdio*. Saba ha col·laborat amb nombroses associacions i administracions locals de les poblacions on desenvolupa la seva activitat.

Una acció singular i específica de les empreses d'autopistes és la de facilitar el pas, per les autopistes que gestionen, de totes les caravanes solidàries que ho sol·licitin, per portar ajuda humanitària a comunitats i països necessitats.

Iberpistas i Aumar han efectuat aportacions a diverses associacions i organismes amb objectius solidaris. Iberpistas dóna suport, a més, a la promoció de l'esport com a activitat formativa, amb aportacions a equips esportius de base o, en algun cas, com a acció relacional.

• Mediambiental

La **fundació abertis** va ampliar la col·laboració amb la Fundació Natura en la millora ambiental, paisatgística i interpretativa de l'àrea de servei del Montseny, a la AP-7, per millorar el bosc existent, la seva qualitat paisatgística, potenciar els seus valors naturals i la biodiversitat, i educar i sensibilitzar els usuaris de l'àrea en temes relatius al patrimoni natural amb la senyalització de més espècies arbòries. També ha participat, a través del **Consell Comarcal de l'Alt Penedès**, en l'aplicació del pla d'actuació per a la neteja de la massa forestal de la comarca i la prevenció d'incendis.

La **fundació abertis** ha promogut també diferents jornades relacionades amb el medi ambient que es van realitzar al **Castell de Castellet**, seu de la Fundació:

Jornada sobre l'Informe del Canvi Climàtic a Catalunya, a càrrec del Dr. Josep Enric Llebot, del **Departament de Física de la Universitat Autònoma de Barcelona**, amb l'objectiu de presentar i debatre els continguts d'aquest informe. El Dr. Llebot va dirigir també la Jornada sobre la Qualitat de l'Aire a l'entorn de les Carreteres, que va tractar dels models d'avaluació de la contaminació, segons la dimensió i característiques del territori.

Workshop sobre el Projecte Multiproxy Approach for the Reconstruction of the Glacial Ocean surface (MARGO) que, sota la direcció del Dr. Antoni Rosell, de l'**Institut de Ciència i Tecnologia Ambiental, de la Universitat Autònoma de Barcelona**, va reunir 40 científics de tot el món que van analitzar la reconstrucció de les condicions climàtiques de l'últim període glacial per a la validació dels models climàtics actuals.

Jornada sobre Mesures de Restauració de l'Embassament de Foix que, dirigida pel Dr. Joan Armengol, del **Departament d'Ecologia de la Universitat de Barcelona**, va consistir en una sessió de treball en el marc del projecte de recerca de la Unió Europea Improved reservoir water destratification Aquaerator.

- Fundació Natura
- Consell Comarcal de l'Alt Penedès
- Diputació d'Àvila. Naturávil
- Campanya mediambiental d'Aumar
- Agenda 21 de Barcelona

Les empreses gestores d'autopistes, a més de les accions mediambientals que comporta la naturalesa de la seva pròpia activitat, n'han patrocinat d'altres relacionades amb la protecció del medi ambient: Iberpistas ha col·laborat amb la **Diputació d'Àvila** en les activitats del Complejo Naturávil, granja agrícola propietat de la Diputació convertida en complex amb diferents espais esportius, on cada any fan estada centenars de nens. A més, en aquests terrenys s'han ubicat 700 de les 1.300 alzines trasplantades amb motiu de les obres de l'autopista d'Àvila. Aumar va portar a terme una campanya de medi ambient.

Tradia s'ha adherit al compromís ciutadà per a la sostenibilitat **Agenda 21 de Barcelona**.

La **fundació abertis** va ampliar la col·laboració amb la Fundació Natura en la millora ambiental, paisatgística i interpretativa de l'àrea de servei del Montseny, a l'AP-7.

Àrea de Servei de Montseny

Itinerari de la natura

La Fundació Castellet del Poig i la Fundació Natura han treballat juntes en la restauració de l'itinerari de la natura de l'Àrea de Servei de Montseny.

L'itinerari de la natura constitueix un instrument de comunicació ambiental, ja que ens mostra, mitjançant un recorregut ben pensat, els aspectes principals d'alguns dels ecosistemes més representatius del Parc Natural del Montseny.

Amb aquesta actuació, desitgem convidar tots els visitants de l'Àrea de Servei a gaudir d'uns moments amables d'esborge en contacte amb la natura.

Itinerario de la

La Fundación Castellet del Poig y la Fundación Natura han unido esfuerzos en la restauración del itinerario de la naturaleza de la zona de Montseny.

El itinerario de la naturaleza constituye un instrumento de comunicación ambiental, ya que nos muestra, mediante un recorrido bien pensado, los principales aspectos de algunos de los ecosistemas más representativos del Parque Natural del Montseny.

Con la presente actuación, deseamos invitar a todos los visitantes de la zona de servicio a disfrutar de unos momentos agradables en contacto con la naturaleza.

- Bosc mediterrani
- Bosc de ribera
- Bosc de pinet
- Bosc de fageda
- Bosc de roure
- Bosc de castanyer
- Bosc de alzina
- Bosc de pi
- Bosc de plataner
- Bosc de salic
- Bosc de valler
- Bosc de bosc

Bosc mediterrani amb pins i roures

Ros de Montseny a l'Àrea de Servei

El bosc mediterrani

L'itinerari de la natura ens endinsa en un petit bosc de caràcter mediterrani que presenta una situació privilegiada, entre els parcs naturals del Montseny i del Montnegre i el Corredor. Es tracta d'un bosc constituït per arbres de fulla perenne, com l'alzina, el pi piner i la surera, i el seu aspecte és atapeït. També hi trobem, però, arbres de fulla caduca, com el roure martinenc. Al bosc també hi ha una gran diversitat de fauna. Els esquivalls i els ratolins de camp anuncien la seva presència a través de les pinyes que abandonen al sotabosc. Després de rosegars les per extreure'n els pinjers. Al seu torn, si ens aniciem o caminem sense aixecar la veu, podem sentir el cant d'un gran nombre d'ocells buscant

El bosque mediterráneo

El itinerario de la naturaleza nos introduce en un pequeño bosque de carácter mediterráneo que presenta una situación privilegiada, entre el Parque Natural del Montseny y el Montnegre y el Corredor. Se trata de un bosque constituido por árboles de hoja perenne, como el alcornoque, el pi pinar y el roble, y su aspecto es tupido. También encontramos, sin embargo, árboles de hoja caduca, como el roble martinenc. En el bosque también hay una gran diversidad de fauna. Los esquivos y los ratones de campo anuncian su presencia a través de las piñas que abandonan en el sotobosque. Después de roscarlas para extraer los piñones. Por su parte, si nos quedamos quietos o caminamos sin hacer ruido, podremos escuchar el canto de un gran número de aves buscando

• Ensenyament i formació universitària

En aquest capítol, **abertis** ha establert convenis de col·laboració amb les següents institucions: **Fundació Carolina**, institució per a la promoció de les relacions culturals i la cooperació en l'àmbit educatiu i científic entre Espanya i d'altres països, especialment els de la Comunitat Iberoamericana de Nacions, patrocinant la convocatòria d'ajudes per al Programa de Conservació i Restauració del Patrimoni Arquitectònic i Urbà corresponent al curs 2003-2004; **Fundació d'Estudis Financers**, l'objectiu de la qual és el desenvolupament de la recerca, la formació, la creació d'opinió i la divulgació independent relativa als mercats financers i borsaris.

- Fundació Carolina
- Fundació d'Estudis Financers
- Centro de Exposiciones de San Rafael
- Fundació ESADE
- Universitat Politècnica de Catalunya. Vilanova i la Geltrú

Pel que fa a la vialitat, Iberpistas disposa del Centro de Exposiciones de San Rafael, situat al Centre de Gestió i Conservació de l'autopista, on es detallen aspectes relatius a les autopistes que gestiona, el territori i les obres que es porten a terme. S'hi fan visites guiades per als alumnes i professors de les escoles d'Àvila i Segòvia.

Aucat va subscriure un conveni de col·laboració amb la **Universitat Politècnica de Catalunya** per a l'atorgament de beques d'estudi a Vilanova i la Geltrú, i Aumar té oberta una borsa de treball per realitzar pràctiques a l'empresa.

Tradia manté les seves aportacions a l'ensenyament amb la formació de becaris i la direcció de projectes universitaris. També participa, mitjançant el seu personal, impartint cursos de Televisió Digital Terrestre i ponències en jornades tècniques relacionades amb la seva activitat de negoci, com ara la Jornada sobre el Compte enrere Digital.

La contribució de la **fundació abertis** a les activitats d'ensenyament ha estat la següent: renovació del conveni subscrit amb l'**Ajuntament de Castellet i la Gornal**, amb l'aportació d'ajuts per al transport de l'alumnat universitari del municipi; "Avui l'escola és un castell", visita guiada al **Castell de Castellet** que s'ofereix a totes les escoles de les comarques pròximes i consta d'una activitat d'observació exterior i d'un recorregut per l'interior del castell amb la finalitat d'incentivar la cura i el respecte pels béns patrimonials, ja siguin culturals o mediambientals.

abertis (en nom de la Corporació i de Saba) ha renovat la seva col·laboració amb la **Fundació ESADE**.

• **Recerca científica: la càtedra abertis i la fundació abertis**

A banda de les investigacions endegades per la **fundació abertis**, cal destacar la **càtedra abertis en gestió d'infraestructures del transport**, fruit del conveni establert entre **abertis** i la **Universitat Politècnica de Catalunya**.

Imatge de la presentació de la càtedra abertis el
passat dia 1 de juliol de 2003.

El seu objectiu és la recerca, formació, desenvolupament, innovació, transferència de tecnologia i divulgació científica relativa a la mobilitat, el transport i la gestió d'infraestructures de transport.

La Càtedra està dirigida pel catedràtic Dr. Francesc Robusté. Durant el trienni 2003-2005, la recerca es desenvoluparà al voltant dels eixos d'activitat de la Corporació: carreteres i autopistes, aparcaments, logística, aeroports i sistemes de transport intel·ligent. www.catedraabertis.upc.es conté algunes publicacions recents.

D'entre les principals activitats de la **càtedra abertis**, cal esmentar la convocatòria anual del Premi **abertis** (amb una dotació econòmica de 4.000 euros i d'àmbit estatal), seminaris de transport, jornades i conferències, i cursos de formació *ad hoc*. Durant l'any 2003, hi van assistir ponents com el Sr. Antoni Lluch, Secretari de Mobilitat del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya; el Sr. Mateu Turró, director associat del Banc Europeu d'Inversions; el Dr. Frederic Sabrià, professor de l'IESE; el Sr. Constantí Serrallonga, conseller delegat de Transports Metropolitans de Barcelona; i el Sr. Salvador Alemany, conseller delegat d'**abertis**. L'1 de juliol es va presentar la **càtedra abertis** amb la presència dels consellers de Política Territorial i Obres Públiques, Honorable Sr. Felip Puig, i d'Universitats, Investigació i Societat de la Informació, Honorable Sr. Andreu Mas-Colell, i va impartir la conferència inaugural el Sr. Enrique Balaguer, exdirector general de Carreteres de l'Estat.

- **càtedra abertis**. Universitat Politècnica de Catalunya
- Ethos Ramon Llull. Fundació Ramon Llull
- ESADE
- Universitat Autònoma de Barcelona
- Universitat de Girona
- Institut d'Economia Aplicada

En col·laboració amb l'Institut d'Economia Aplicada es realitzen investigacions relatives a la interoperabilitat del telepeatge.

abertis ha renovat el compromís de col·laboració amb la **Fundació Ramon Llull**, en el projecte Ethos Ramon Llull, l'objectiu del qual és la realització de recerca, seminaris i treballs de difusió en l'àmbit de l'ètica organitzativa, empresarial i professional.

La **fundació abertis**, a banda dels estudis mediambientals comentats a l'apartat 2.1, ha desenvolupat, en compliment dels seus objectius fundacionals, d'altres recerques en relació a:

L'economia:

Impacte de les autopistes de capital privat a Catalunya. Recerca realitzada en conveni amb **ESADE** i dirigida pel professor Robert Tornabell. El seu objectiu és investigar els efectes de les autopistes catalanes en l'entorn immediat i els canvis econòmics i socials que aquestes han afavorit.

La demografia:

Incidència de la xarxa viària en la població, el poblament i la mobilitat habitual de les persones. En conveni amb la **Universitat Autònoma de Barcelona** i dirigit pel Sr. Marc Ajenjo, aquest estudi avaluarà, d'una banda, l'evolució de l'accessibilitat als municipis de Catalunya des del 1985 fins al 2000 i, de l'altra, els canvis en les característiques sociodemogràfiques d'aquests municipis en el mateix període de temps. La contraposició d'ambdues informacions permetrà analitzar la relació entre la xarxa viària i les característiques sociodemogràfiques dels municipis.

Acesa, en col·laboració amb la **Universitat de Girona**, està realitzant un estudi científicotècnic del soroll del trànsit. Aumar, en col·laboració amb l'**Intras, Institut Universitari de Trànsit i Seguretat Viària**, ha patrocinat un estudi dels factors de seguretat de l'autopista i, amb l'**Institut d'Economia Aplicada**, un estudi sobre la valoració econòmica dels efectes de l'autopista AP-7 a la Comunitat Valenciana i d'altres investigacions relatives al disseny de barreres de seguretat, a la conservació i manteniment de ferms i a la interoperabilitat del telepeatge a la Comunitat Europea.

Tradia ha renovat també la col·laboració en els projectes de recerca *Amandine*, estudi d'una antena per a diferents sistemes i freqüències simultàniament (menys cost i menys impacte ambiental); *Flor Server*; *Mhpg5*, per a serveis de Televisió Digital Terrestre, i *Anita*, millora de la qualitat de la comunicació en xarxes de *trunking* per a cossos de seguretat en situacions d'emergència o amb sorolls ambientals.

• Esportiu

Saba i Acesa van patrocinar el Campionat del Món de Natació Barcelona 2003 i Aumar ha col·laborat en diferents activitats esportives.

Una altra activitat de patrocini d'**abertis** que cal remarcar és el V Saló Internacional de la Logística, la temàtica del qual està directament relacionada amb l'activitat d'**abertis logística**.

fundació
abertis

fundació
abertis

fundació abertis

Quan el 1999 Acesa Infraestructuras va proposar crear la Fundació Castellet del Foix, ara **fundació abertis**, difícilment imaginava que quatre anys més tard esdevindria tot un referent en la promoció de l'activitat científica i de recerca. Però la il·lusió dipositada en aquest projecte ha estat tan gran que en aquest període s'ha aconseguit promoure disset investigacions, editar set llibres on es recullen els resultats d'aquests i d'altres estudis, i realitzar més de vint jornades de caràcter científic i divulgador. Igualment, s'ha contribuït favorablement a la recuperació del patrimoni històric gràcies a les obres de rehabilitació realitzades al **Castell de Castellet**, actual seu de la Fundació, i a la **Pedrera Romana del Mèdol**. Així mateix, la nostra política de patrocini ha permès col·laborar amb entitats d'enorme prestigi en la divulgació de la cultura, com s'ha esmentat més amunt.

Aquests resultats reforcen la nostra convicció inicial sobre la conveniència de promoure decididament la recerca com a forma d'avançar cap a la societat del coneixement. Precisament, l'objectiu de la **fundació abertis** és fomentar i promoure tot tipus d'activitats relacionades amb l'estudi i la recerca sobre la participació del sector privat en el creixement econòmic derivat de la construcció d'infraestructures i la creació de serveis, des de la perspectiva de la seva incidència en la millora efectiva de la qualitat de vida, l'impacte mediambiental i la cohesió social i cultural. Aquest objectiu ha de permetre a la Fundació donar resposta a les necessitats i preocupacions que avui es posen de manifest a la nostra societat com, per exemple, la seguretat viària, la conservació del paisatge i del patrimoni històric, la qualitat de l'aire, el desenvolupament rural o la mobilitat i el transport. D'aquesta manera, la Fundació s'origina i es constitueix com una forma de la Corporació **abertis** de donar resposta als requeriments dels seus grups d'interès i de canalitzar-ne els seus compromisos de Responsabilitat Social.

Recerques: la clau del desenvolupament

Ser a prop de prestigiosos investigadors i de la comunitat científica és una experiència molt enriquidora que ha permès de posar a l'abast de tots els inestimables coneixements d'aquestes persones, com també els interessants resultats obtinguts dels estudis promoguts per la Fundació. Amb el propòsit de prosseguir amb aquesta línia de treball, durant l'any 2003 s'han aprovat quatre noves recerques, que actualment es troben en fase d'elaboració, i s'ha creat la **càtedra abertis de Gestió d'Infraestructures de Transport** a la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). Tots aquests treballs s'engloben en tres àrees d'investigació relacionades amb la demografia, el medi ambient i l'economia. Amb aquestes actuacions la **fundació abertis** segueix apostant decididament per la recerca atesa la seva importància cabdal per al desenvolupament.

Difusió del coneixement: creant noves idees

Durant l'any 2003 s'ha consolidat una altra de les activitats fonamentals de la **fundació abertis**: la difusió del coneixement. Les actuacions en aquest àmbit se centren en tres línies bàsiques: l'organització de jornades de caràcter científic i divulgador on es presenten els treballs

promoguts per la Fundació, així com d'altres projectes de recerca; la publicació dels resultats de les investigacions més rellevants, i la pàgina web, que permet consultar totes i cadascuna de les activitats realitzades per la Fundació, inclosos els treballs d'investigació conclosos. Aquest conjunt d'actuacions posen de manifest el caràcter dialogant de la **fundació abertis** amb què pretenem crear noves idees i generar més coneixement.

Aquest any s'han celebrat vuit jornades en què s'han presentat i debatut diferents temàtiques a propòsit, entre d'altres, de la qualitat de l'aire al voltant de les carreteres, la dinàmica territorial de Catalunya, la situació del món rural en el segle XXI, les singularitats de la conducció entre les persones més grans de 55 anys, la gestió del patrimoni sostenible o l'antropologia viària. A totes aquestes jornades hi van assistir reconeguts experts que han permès debatre amb rigor diversos problemes i idear noves propostes que permetin resoldre'ls.

Dins l'àmbit de les edicions, cal destacar la publicació de prestigi **Pedrerà Romana del Mèdol**, que recull de forma exhaustiva els components històrics i naturals de la pedrera. També s'ha editat un segon volum sobre una innovadora disciplina científica: l'antropologia viària, que centra l'anàlisi en la interdependència entre l'ésser humà i els diferents elements que componen la vitalitat. Per acabar, i en col·laboració amb l'Institut d'Estudis Penedesencs, s'ha publicat el llibre *Vint-i-cinc excursions realitzades entre l'any 1877 i 1893 a la comarca del Penedès i el seu entorn*.

Imatge de la seu de la fundació abertis.
El castell es troba a l'interior del parc natural del Foix.

El despertar del Castell de Castellet

Durant l'any 2003 es va seguir l'estratègia de portar a terme un conjunt d'activitats amb el propòsit de convertir el recentment recuperat **Castell de Castellet** en un centre de reflexió i debat, en un lloc de trobada i acollida, en un focus cultural i artístic, i en un element dinamitzador de les comarques del Penedès. Tot plegat té el doble objectiu de conservar en la seva màxima esplendor el **Castell de Castellet** i de beneficiar un ampli nombre de persones i grups com ara acadèmics, escolars i estudiants universitaris, veïns de la comarca, persones amants de l'art, la cultura i la música, i moltes altres institucions que poden trobar en el **Castell de Castellet** un lloc idoni de coneixement i reflexió per realitzar sessions de treball o trobades. A més de les jornades esmentades a l'apartat anterior, que contribueixen a aquest propòsit, destaquem també la celebració de les següents activitats:

- Projecte "Avui l'escola és un castell", descrit més amunt.
- La celebració d'actes culturals, com el concert de música clàssica que se celebra anualment dins del cicle Música als Castells i la clausura, en el **Castell de Castellet**, dels cursos realitzats per la Fundació Francisco Godia i la Fundació Amigos del Museo del Prado.
- La participació en festivitats assenyalades, com la Festa Major de Castellet i la celebració del mercat medieval d'aquesta mateixa localitat. Així mateix, el castell obre les seves portes dos caps de setmana al mes per tal que els veïns de la comarca i tots els qui hi estiguin interessats en puguin conèixer millor la seva història a través de visites guiades.
- La cessió de l'espai del castell a diverses entitats de la comarca per celebrar-hi jornades de debat i treball, com per exemple l'acte de constitució del Consorci del Parc del Foix, el mes d'octubre.

El compromís sociocultural de la Fundació, descrit també més amunt, reforça les línies d'actuació marcades per **abertis** i incloses en una política coherent.

Resumint, les accions de patrocini i acció social han tingut l'objectiu de posicionar la **Corporació** i les seves unitats de negoci com a un conjunt d'empreses amb sensibilitat envers la comunitat i amb actitud de diàleg amb els seus interlocutors, tot orientant les accions en àrees concretes que donin resposta a algunes de les inquietuds de la societat en general, i en coherència amb els valors d'**abertis** com a **Corporació** amb vocació de líder en el sector de les infraestructures de comunicació: millorar la qualitat de vida de les persones.

abertis

3

El Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa

- 3.1 Metodologia
- 3.2 Fita i objectius
- 3.3 Línies estratègiques

3 El Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa

Les empreses d'**abertis** han anat incorporant aspectes ambientals i de Responsabilitat Social, a través de diverses accions adreçades a millorar el medi ambient, els serveis, les relacions amb les parts interessades del seu entorn social i les condicions dels treballadors.

La voluntat de la Corporació és continuar amb aquesta política que garanteix un compromís i una gestió de totes les empreses del grup, en consonància amb els principis ètics i de respecte a les persones i al medi ambient. Prova d'això és la recent constitució d'una Unitat de Responsabilitat Social de la Corporació, que coordina i vetlla pel compliment d'aquesta política.

En aquest marc, i des de l'inici de l'any 2003, **abertis** està treballant en l'elaboració d'un Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa amb l'objectiu d'establir les línies d'actuació de la Corporació amb relació a aquest tema i posar a l'abast de les empreses de la Corporació un sistema de gestió de la Responsabilitat Social que garanteixi la millora contínua.

Així doncs, el Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa és el resultat del treball realitzat per **abertis** durant el 2003, com també del seu compromís de continuar treballant i millorant en aquest àmbit. Per tant, en bona mesura, els continguts de la memòria de sostenibilitat del 2003 corresponen a l'estructura, els objectius i les accions concretes previstes en aquest Pla.

Per a l'elaboració del Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa s'han tingut en compte diversos referents:

- **Llibre Verd de la Unió Europea** (2001) i posterior **Comunicació** (2002), que estableix el marc d'allò que ha de ser la Responsabilitat Social i proporciona diverses recomanacions.
- **Guia 2002 del Global Reporting Initiative**, que marca les pautes per elaborar una memòria de sostenibilitat o un balanç social. Aquest informe inclou molts dels indicadors que proposa la guia.
- **Norma SA 8000**, centrada bàsicament en la relació amb els empleats i les empreses proveïdores i subcontractades.
- Criteris de valoració de **Dow Jones Sustainability Indexes**, que inclouen aspectes econòmics, ambientals i socials. **abertis** s'incorpora per primera vegada el setembre del 2003 a l'índex Dow Jones Stoxx Sustainability, integrat per 178 empreses de 13 països europeus. La selecció es porta a terme entre les societats que formen part del Dow Jones Stoxx 600, un dels índexs borsaris de referència en l'àmbit internacional.

Per bé que aquests instruments han servit de base per a l'elaboració del Pla, l'estructura de la Corporació, les característiques d'un grup de serveis públics i les diferents àrees d'activitat que engloba han requerit un Pla Estratègic de Responsabilitat Social fet a mida, que té en compte totes les especificitats.

Atès que, com s'ha comentat més amunt, ja es portaven a terme diverses actuacions en les empreses de la Corporació, la fase inicial prèvia a la definició d'una política i d'unes directrius va consistir en la identificació d'aquestes accions relatives a la Responsabilitat Social Corporativa.

Amb aquest objectiu es va elaborar un qüestionari sobre aspectes ambientals i socials, que va permetre trobar el punt de partida de les diferents empreses. A partir dels resultats d'aquest qüestionari, es va elaborar un diagnòstic de Responsabilitat Social Corporativa que va permetre d'identificar els punts que calia potenciar i els que calia millorar, i que s'han plasmat en el Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa d'**abertis**.

Durant tot el procés d'elaboració del Pla s'ha treballat conjuntament amb totes les empreses de la Corporació abans esmentades, amb l'objectiu d'obtenir un document consensuat i aplicable, i que garanteixi la millora contínua en l'àmbit de la Responsabilitat Social.

1a FASE

QÜESTIONARI DE RESPONSABILITAT SOCIAL CORPORATIVA

Aspectes ambientals.
Aspectes socials.

2a FASE

ANÀLISI DE LA SITUACIÓ ACTUAL I DIAGNOSI

Punts forts que cal potenciar.
Punts que cal millorar.

3a FASE

PLA ESTRATÈGIC DE RESPONSABILITAT SOCIAL CORPORATIVA

Definició d'accions.
Sistema d'indicadors de sostenibilitat. Control i seguiment.

4a FASE

IMPLANTACIÓ (inici 2004)

Implantació en diferents fases a totes les empreses de la Corporació.
Comunicació, diàleg, implicació de les parts interessades.

3² Fita i objectius

La fita principal del Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa és establir unes directrius de gestió amb la finalitat de garantir uns principis ètics i de respecte a les persones i al medi ambient.

Els objectius específics que s'han establert en el Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa coincideixen amb les línies estratègiques marcades:

- 1 Minimitzar l'impacte ambiental
- 2 Garantir la transparència amb la comunitat inversora
- 3 Assegurar la motivació i la implicació dels recursos humans en la millora contínua de l'empresa
- 4 Mantenir una relació estreta amb el client i garantir-li la satisfacció
- 5 Fer extensiu el compromís de Responsabilitat Social a proveïdors i empreses subcontractades
- 6 Implicar-se amb la comunitat i el teixit social
- 7 Fomentar i sistematitzar els canals de diàleg
- 8 Garantir el seguiment i control de la implantació del Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa

Les conseqüències de la implantació del Pla són:

- **Homogeneïtzació** de la gestió entre les diferents empreses de la Corporació, per bé que el mateix Pla preveu accions concretes per a les diferents àrees d'activitat, tot respectant les diferències i particularitats.
- **Sistematització.** Algunes accions s'han portat a terme amb molt d'encert de manera intuïtiva, però la planificació i la descripció detallada donen més garanties d'èxit.
- **Millora contínua.** El control i seguiment de les accions, mitjançant indicadors, bé siguin quantitatius o qualitatius, permet retroalimentar el sistema i garantir la millora contínua.

Cada línia estratègica es desenvolupa amb diverses accions, algunes són d'aplicació general per a totes les empreses del grup i d'altres són específiques per als diferents sectors d'activitat¹.

3.3.1. Línia estratègica 1: minimitzar l'impacte ambiental

Un aspecte fonamental que inclou la Responsabilitat Social és el respecte al medi ambient. De fet, és una de les tres premisses del desenvolupament sostenible: "...prosperitat econòmica, qualitat ambiental i equitat social. Les empreses que persegueixen la sostenibilitat no poden passar comptes d'un sol resultat financer, sinó d'un triple balanç." (Elkington, 1997)

Qualsevol activitat produeix un impacte, en major o menor mesura, sobre el medi. Per minimitzar aquest impacte, un primer pas és identificar-lo i avaluar-lo per tal d'establir, posteriorment, les millores necessàries.

Tant la identificació i l'avaluació com la posterior implantació de millores són accions que tenen en compte aquesta línia estratègica i que, juntament amb el fet de disposar d'un registre de legislació ambiental que afecta l'activitat i de garantir-ne el compliment i l'actualització, formen part del procés d'implantació d'un sistema de gestió ambiental per a totes les empreses de la Corporació².

D'altra banda, també es proposen accions concretes per millorar la gestió ambiental als diferents sectors d'activitat. Algunes ja s'estan portant a terme i, per tant cal ampliar-ne o potenciar-ne la implantació; d'altres representen nous reptes per millorar la gestió ambiental.

1. En aquest Pla no s'inclouen accions específiques per al sector d'aeroports.

2. Aumar va certificar el 2002 el seu sistema de gestió ambiental segons la norma ISO 14001:96; Tradia es troba en fase d'implantació d'un sistema de gestió ambiental segons aquesta norma.

Línia estratègica 1		Minimitzar l'impacte ambiental
ÀMBIT	ACCIONS	
General	1.1. Identificar i avaluar els principals impactes ambientals de l'activitat. 1.2. Establir objectius de millora per reduir els impactes ambientals de l'activitat. 1.3. Disposar d'un registre de legislació ambiental que afecti l'activitat i garantir-ne el compliment i l'actualització. 1.4. Portar el control sistemàtic del consum d'aigua i d'energia i de la producció de residus. 1.5. Gestionar els residus adequadament. 1.6. Optimitzar el consum d'energia.	
Autopistes	1.7. Gestionar la diversitat forestal de les autopistes. 1.8. Difondre el valor forestal i paisatgístic a l'usuari. 1.9. Ampliar l'oferta de Teletac. 1.10. Ampliar la recollida d'aigües residuals per a autocars i caravanes. 1.11. Assegurar una correcta gestió de les aigües residuals generades per la pròpia activitat. 1.12. Realitzar diagnòstics-auditories energètiques a les diferents instal·lacions. 1.13. Elaborar un mapa d'impacte acústic del trànsit de les autopistes.	
Aparcaments	1.14. Assegurar uns nivells òptims de qualitat de l'aire interior. 1.15. Col·laborar en projectes de <i>CarSharing</i>. 1.16. Facilitar l'aparcament de bicicletes. 1.17. Realitzar diagnòstics-auditories energètiques a les diferents instal·lacions.	
Telecomunicacions	Seguir les mesures establertes per Tradia en el seu sistema de gestió ambiental segons la norma ISO 14001.	
Serveis a la logística	Ateses les característiques d'aquesta àrea d'activitat, cal centrar els esforços a involucrar els clients operadors en la gestió respectuosa amb el medi ambient (vegeu acció 4.5).	

3.3.2. Línia estratègica 2: garantir la transparència amb la comunitat inversora

Aquesta línia estratègica és d'aplicació per part de la Corporació, atès que és la que cotitza a borsa i, per tant, la que té relació amb la comunitat inversora.

Inclou tots els aspectes relatius al govern corporatiu regulats per la nova llei de transparència, com també les recomanacions del Codi Olivencia i de l'Informe Aldama, malgrat que aquestes no són prescriptives.

També es fa referència al diàleg per tal de trobar els canals idonis que garanteixin el *feedback* amb la comunitat inversora.

Línia estratègica 2

Garantir la transparència amb la comunitat inversora

ÀMBIT

Corporació

ACCIONS

- 2.1. Complir la normativa sobre transparència i seguir les recomanacions del Codi Olivencia i de l'Informe Aldama.
- 2.2. Garantir una comunicació bidireccional amb la comunitat inversora.
- 2.3. Disposar d'un sistema d'avaluació, aplicació i seguiment de les opinions i demandes de la comunitat inversora.

3.3.3. Línia estratègica 3: assegurar la motivació i la implicació dels recursos humans en la millora contínua de l'empresa

L'objectiu d'**abertis** envers l'equip professional de prop de 6.000 persones –entre la Corporació i les seves societats participades– és oferir un centre de treball per al desenvolupament professional i personal.

Per aquest motiu, s'inclouen en aquest punt aspectes com la no-discriminació; la formació contínua; la gestió participativa; l'equilibri entre treball, família i oci; la salut i seguretat en el treball, i l'ètica empresarial.

S'ha pres com a referent la norma internacional SA 8000 que, mitjançant un sistema de gestió verificable, se centra específicament en la relació amb el treballador.

Línia estratègica 3

Assegurar la motivació i la implicació dels recursos humans en la millora contínua de l'empresa

ÀMBIT

General

ACCIONS

- 3.1. Incrementar la representació femenina.
- 3.2. Assegurar la contractació de personal discapacitat.
- 3.3. Valorar les necessitats formatives de tot el personal i elaborar un pla de formació anual que inclogui aspectes de Responsabilitat Social Corporativa en les jornades formatives.
- 3.4. Impartir formació a les noves incorporacions amb relació als compromisos amb la Responsabilitat Social Corporativa.
- 3.5. Desenvolupar un sistema de gestió del compliment d'objectius.
- 3.6. Desenvolupar un sistema per incentivar la participació del treballador amb suggeriments.
- 3.7. Adoptar mesures per a la conciliació de treball-família-oci.
- 3.8. Garantir la coherència i la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació.
- 3.9. Vetllar per l'estabilitat de la plantilla.
- 3.10. Avaluar el grau de satisfacció del treballador.
- 3.11. Aplicar les mesures (ergonòmiques, d'espai, de material, d'equipament, etc.) necessàries per garantir un bon clima de treball.
- 3.12. Assegurar les mesures bàsiques de salut, seguretat i prevenció de riscos.
- 3.13. Fomentar entre els treballadors les bones pràctiques ambientals a la llar.
- 3.14. Elaborar un codi ètic per al treballador.
- 3.15. Treballar per complir els requisits que estableix la norma SA 8000.

3.3.4. Línia estratègica 4: mantenir una relació estreta amb el client i garantir-li la satisfacció

Oferir excel·lència en la qualitat de serveis als clients ha estat i continua sent un dels objectius bàsics i essencials de l'activitat d'**abertis**. Per això, una de les línies estratègiques en aquest Pla de Responsabilitat Social fa referència específicament a la relació amb els clients per garantir el diàleg, la transparència i la seva satisfacció.

Línia estratègica 4		Mantenir una relació estreta amb el client i garantir-li la satisfacció
ÀMBIT	ACCIONS	
General	4.1. Avaluar el grau de satisfacció del client. 4.2. Comunicar, de manera clara i transparent, tota la informació relativa al producte o servei que s'ofereix. 4.3. Fomentar les bones pràctiques ambientals entre els clients.	
Autopistes i aparcaments	4.4. Emprendre o augmentar la col·laboració en campanyes per reduir la sinistralitat a les carreteres, mitjançant l'edició de fullets o amb la inserció de missatges als diferents canals d'informació existents (web, servei radiofònic, panells a les vies).	
Telecomunicacions	Les mateixes accions esmentades en l'àmbit general.	
Serveis a la logística	4.5. Establir requisits ambientals i socials als clients i portar-ne el control de compliment.	

3.3.5. Línia estratègica 5: fer extensiu el compromís de Responsabilitat Social a proveïdors i empreses subcontractades

Perquè el compromís amb la Responsabilitat Social sigui efectiu, cal incorporar-hi les empreses proveïdores i subcontractades, ja que desenvolupen una part important de l'activitat de les empreses del grup. És per aquesta raó que es planteja com a objectiu fer extensiu el compromís que té **abertis** amb la Responsabilitat Social a la cadena de subministrament.

Per això s'estableixen uns criteris ambientals i socials de selecció de productes i serveis que permeten prioritzar productes i proveïdors, i establir requisits, tant en l'àmbit de la gestió ambiental, com en la relació amb el treballador.

Línia estratègica 5

Fer extensiu el compromís de Responsabilitat Social a proveïdors i empreses subcontractades

ÀMBIT

ACCIONS

General

- 5.1. Homologar els productes de compra segons els criteris ambientals i socials establerts.
- 5.2. Introduir requisits, segons els criteris establerts, a les clàusules de contractació.
- 5.3. Establir un sistema d'avaluació de proveïdors i empreses subcontractades, segons els criteris establerts en el punt anterior.

3.3.6. Línia estratègica 6: implicar-se amb la comunitat i el teixit social

Aquesta línia inclou el que es coneix per "acció social", que fa referència a un ampli ventall d'accions, des del diàleg amb la comunitat fins a la inversió monetària o en espècies (temps, serveis), donacions, patrocini i mecenatge.

L'acció social s'ha portat a terme àmpliament des de les diferents empreses del grup. Amb la redacció del Pla de Patrocini i Acció Social es pretén vehicular tot el patrocini i l'acció social a través de la **fundació abertis**, per bé que es mantenen algunes actuacions de patrocini i acció social amb la comunitat local per part de les empreses participades.

Línia estratègica 6

Implicar-se amb la comunitat i el teixit social

ÀMBIT

ACCIONS

General

- 6.1. Desenvolupar un sistema de comunicació per millorar el diàleg amb la comunitat local.
- 6.2. Ser membre actiu de les associacions i col·lectius propers.
- 6.3. Elaborar un Pla de Patrocini i Acció Social i un Manual de patrocini.

3.3.7. Línia estratègica 7: fomentar i sistematitzar els canal de diàleg

La Responsabilitat Social té inherent el concepte d'implicació i diàleg amb les parts interessades³ (*stakeholders*). Les línies estratègiques anteriors tracten específicament de les diferents parts interessades identificades per **abertis** (comunitat inversora, treballadors, clients, proveïdors i empreses subcontractades, comunitat). Però el diàleg amb aquests interlocutors es considera prou important com per definir una línia estratègica específica en el Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa que englobi tots els aspectes relatius a la implicació de les parts interessades.

És important destacar les connotacions de la paraula "diàleg" que expressa comunicació bidireccional. Per tant, l'objectiu final és establir els canals que permetin no només comunicar sinó també, i essencialment, rebre informació i obtenir un retorn dels diferents interlocutors.

Línia estratègica 7

Fomentar i sistematitzar els canals de diàleg

ÀMBIT

General

ACCIONS

- 7.1. Desenvolupar un pla de comunicació per donar a conèixer el Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa a totes les parts interessades i potencialment interessades, que contribueixi a la seva implantació.
- 7.2. Garantir que les empreses participades disposin d'un interlocutor de comunicació.
- 7.3. Sistematitzar les relacions internes de comunicació.
- 7.4. Incrementar els continguts d'informació relativa a Responsabilitat Social en els canals de comunicació existents.
- 7.5. Crear, dins de cada empresa, canals de comunicació bidireccionals específics amb els treballadors.
- 7.6. Establir un programa d'activitats extralaborals per al treballador.
- 7.7. Crear un grup de treball per fomentar el diàleg amb els treballadors.
- 7.8. Assegurar que cada empresa disposa d'un sistema formalment establert de recollida de consultes i suggeriments dels clients, com també de mecanismes de resposta, seguiment i registre.
- 7.9. Assegurar l'existència d'un interlocutor de relacions institucionals a totes les empreses participades.
- 7.10. Crear incentius des de les empreses participades per fomentar el diàleg amb les parts interessades (treballadors, clients, comunitat local).

3. S'entén per parts interessades aquells grups que afecten i/o estan afectats per l'organització i les seves activitats. Inclou: propietaris, accionistes, treballadors, clients, col·laboradors, proveïdors i empreses subcontractades, comunitat, mitjans de comunicació.

3.3.8. Línia estratègica 8: garantir el seguiment i control de la implantació del Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa

Aquesta línia estratègica estableix els mecanismes interns d'organització que han de permetre implantar el Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa mitjançant un sistema de seguiment i control que s'autoalimenta i permet garantir una millora contínua.

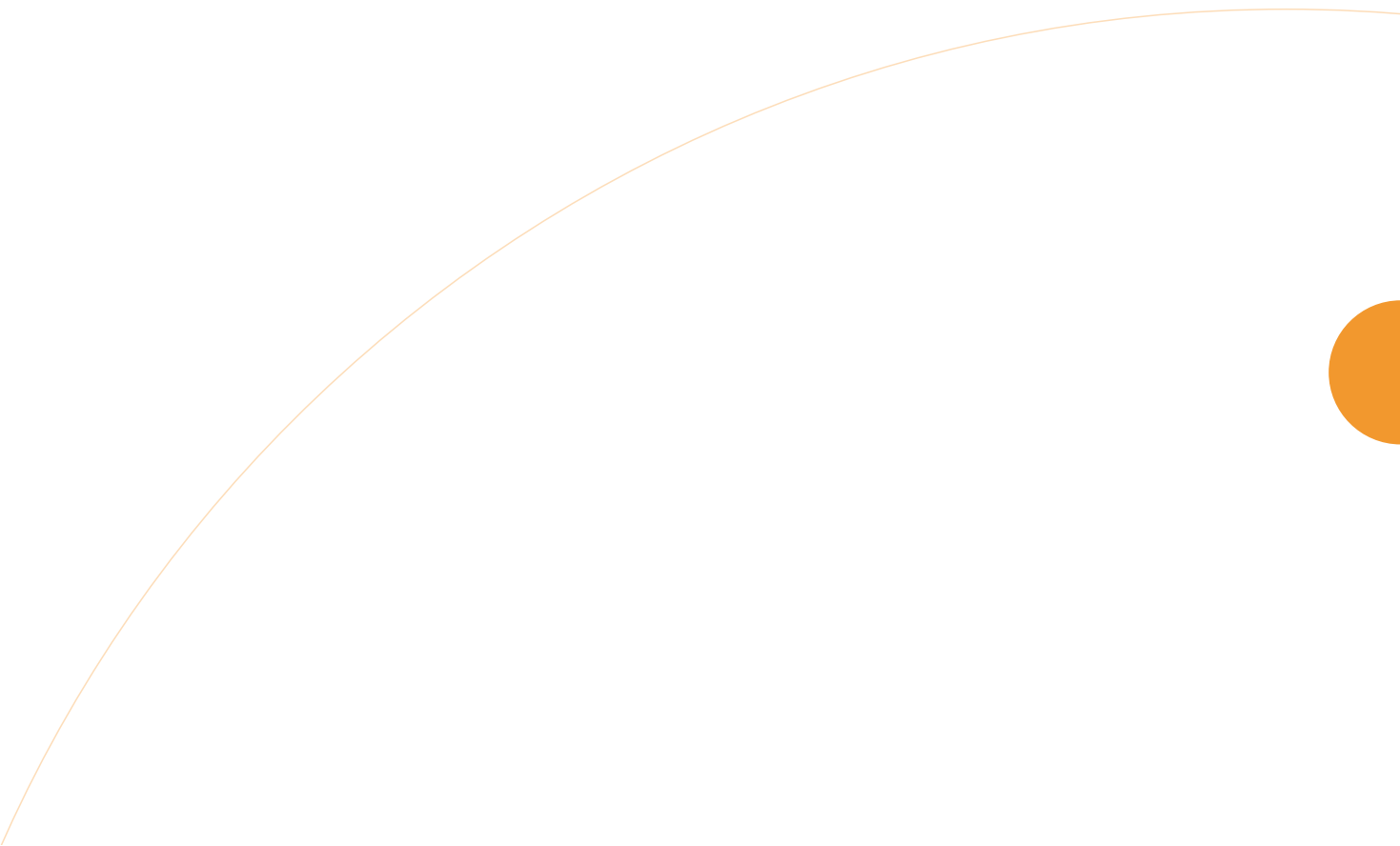
En aquest sentit, s'estableix la Unitat de Responsabilitat Social com a òrgan de coordinació i seguiment del Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa; s'assigna un responsable-dinamitzador per a cadascuna de les empreses del grup i es requereix el control i seguiment periòdic a partir dels indicadors que es determinen per a cadascuna de les accions, que seran els que permetran elaborar les memòries anuals de sostenibilitat i realitzar un seguiment de l'evolució de la implantació del Pla.

Línia estratègica 8	Garantir el seguiment i control de la implantació del Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa
ÀMBIT	ACCIONS
General	8.1. Establir la Unitat de Responsabilitat Social com a òrgan de coordinació i seguiment del Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa, que actuarà d'interlocutor entre les empreses participades i la Corporació. 8.2. Assignar a cadascuna de les empreses participades un dinamitzador del Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa. 8.3. Actualitzar les dades dels indicadors amb la periodicitat que s'estableixi en cada cas. 8.4. Reportar els resultats dels indicadors de cada empresa a la Unitat de Responsabilitat Social, per tal que aquesta pugui elaborar el triple balanç. 8.5. Valorar la repercussió de la implantació del Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa. 8.6. Crear una plataforma del Pla Estratègic de Responsabilitat Social Corporativa.

4

Terminologia

4 Terminologia

Biodiversitat:

Varietat de vida en totes les seves formes, nivells i combinacions, inclosa la diversitat d'ecosistemes, la diversitat d'espècies i la diversitat genètica.

Canals de diàleg:

Vies i mecanismes de comunicació bidireccional que busquen el retorn o l'opinió dels interlocutors o les parts interessades.

GRI:

Global Reporting Initiative, organització que ha desenvolupat una guia per informar de manera transparent sobre els resultats econòmics, ambientals i socials.

Indicador:

Dada quantitativa o qualitativa que aporta informació de l'estat d'una acció determinada. Per tant, l'evolució dels indicadors aporta informació de l'evolució de les accions.

Interlocutors, parts interessades (*stakeholders*):

Persones, comunitat o organització afectades per les operacions d'una empresa o que influeixen en aquestes operacions. Les parts interessades poden ser internes (per exemple, els treballadors) o externes (per exemple, els clients, proveïdors/subcontractistes, accionistes/inversors, institucions financeres, administracions públiques, comunitat local).

ISO 14001:

Norma internacional de gestió ambiental.

Programa Life:

Instrument de finançament de la Unió Europea que subvenciona iniciatives destinades a la millora del medi ambient.

RSC:

Responsabilitat Social Corporativa, la responsabilitat de les corporacions de respondre de manera equitativa als interessos econòmics, ambientals i socials.

SA 8000:

Norma internacional que valora la relació amb els treballadors i els drets humans.

Triple balanç:

Balanç econòmic, social i ambiental d'una empresa o organització.

Valorització:

Conjunt d'operacions que tenen com a objectiu que un residu torni a ser utilitzat, totalment o parcialment.

www.abertis.com